

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie jest jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Obszarem działania Ośrodka jest Miasto i Gmina, w których zamieszkuje 29 208 mieszkańców. Burmistrzem Miasta jest Pan Marcin Piszczek.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Jędrzejowie został utworzony na mocy Uchwały Nr XIV/69/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Jędrzejowie z dnia 15 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Ośrodek Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie”.

Ośrodek posiada własny REGON 003675595 i NIP 656 125 83 83.

Dyrektorem Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie jest Pani Grażyna Chabior.

Ośrodek działa w oparciu o:

Uchwałę Nr XLIII/322/09 Rady Miejskiej w Jędrzejowie z dnia 29 kwietnia 2009 r. w sprawie uchwalenia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie. W podstawie prawnej wyżej cytowanej uchwały widnieje nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz zapis uchylonej ustawy o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.)

Regulamin organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Jędrzejowie wprowadzony Zarządzeniem Nr 8/2009 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie z dnia 27.07.2009 r. W § 7 Regulaminu widnieje zapis zawierający nieobowiązujące już rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz. 1319 z późn. zm.).

Zarządzenie Nr 10/2011 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy

w Jędrzejowie z dnia 28. 11. 2011r. w sprawie zmian w Regulaminie organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zarządzenie Nr 122/2011 Burmistrza Miasta Jędrzejowa z dnia 18. 05. 2011 r. dla Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Zarządzenie Nr 129/2011 Burmistrza Miasta Jędrzejowa z dnia 18. 05. 2011 r. dla Pani Bożeny Ciastkowskiej – Tartanus – kierownika Działu Pracowników Socjalnych do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Zarządzenie Nr 262/07 Burmistrza Miasta Jędrzejowa z dnia 17. 09 2007 r. dla Pani Beaty Korpuli – głównego specjalisty pracy socjalnej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Zarządzenie Nr 38/2012 Burmistrza Miasta Jędrzejowa z dnia 14 lutego 2012 roku w sprawie udzielenia upoważnienia Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie do ustanawiania rodziny wspierającej, zawierania i rozwiązywania umów z rodzinami wspierającymi oraz do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

Uchwałę Nr XLVII/401/06 Rady Miejskiej w Jędrzejowie z dnia 27 kwietnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania odpłatności za usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat, jak również tryb ich pobierania przez Ośrodek Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie.

Uchwałę Nr XX/135/07 Rady Miejskiej w Jędrzejowie z dnia 29 listopada 2007 r. w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale dotyczącej szczegółowych warunków przyznawania odpłatności za usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat, jak również tryb ich pobierania przez Ośrodek Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach :

1. Renata Gwóźdź - koordynator kontroli - straszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 134/2012 z dnia 21 lutego 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,
2. Barbara Smolanko- inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 135/2012 z dnia 21 lutego 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie* pod pozycją nr 17.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 23 – 24 lutego 2012 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2011 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli było:

1. Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.
2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.
3. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.
4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie mieści się w budynku będącym własnością Urzędu Miasta w Jędrzejowie przy ulicy 11 listopada 113 b, 28 – 300 Jędrzejów, tel. 41 38 617 83. Zajmuje pomieszczenia usytuowane na piętrze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność – w jednym pokoju pracuje od 2 do 3 pracowników socjalnych.

Teren gminy został podzielony na 15 rejonów opiekuńczych.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie, długotrwała choroba oraz niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Ośrodka Pomocy Społecznej oraz za pośrednictwem Poczty Polskiej.

Ad. 1 Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

W Ośrodku zatrudnionych jest 27 pracowników zajmujących się sprawami z zakresu pomocy społecznej, w tym dyrektor, kierownik Działu Pracowników Socjalnych, kierownik Działu Usług, kierownik Sekcji Specjalistycznych Usług, 16 pracowników socjalnych, 5 pielęgniarek, terapeuta i opiekun .

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie, pracownicy socjalni oraz pracownicy świadczący specjalistyczne usługi opiekuńcze posiadają odpowiednie kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach.

Wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej w Jędrzejowie posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 27, poz. 138). Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.). W kontrolowanej jednostce na jednego pracownika socjalnego przypada 1825 mieszkańców. (zał. nr. 1 – wykaz pracowników zatrudnionych w obszarze pomocy społecznej i ich kwalifikacje)

***Ad. 2 Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa
Zasiłki stałe.***

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz z informacjami przekazanymi przez Dyrektora Ośrodka wynika, że w roku 2011 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **185 osób** na kwotę **665 000 zł**, w tym dla 133 samotnych. W 2012 roku do dnia kontroli pomoc kierowana była do **158 osób** na kwotę **114 066 zł**.

Kontroli poddano losowo wybrane akta na podstawie, których wydano decyzje nr:

OPS-ZS/000072/2010; OPS-ZS/000060/2011; OPS-ZS/0000136/2008; OPS-ZS/000007/2010;
OPS-ZS/000032/2010; OPS-ZS/000296/2006; OPS-ZS/000022/2010; OPS-ZS/000059/2009;
OPS-ZS/000115/2011; OPS-ZS/000006/2007;

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. W decyzjach informowano stronę, że „za osoby pobierające zasiłek stały organ orzekający odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Osoba podlegająca obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego uzyskuje prawo do świadczeń zdrowotnych”.

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art.17 ust.1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust.1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2011 roku Ośrodek odprowadził składkę zdrowotną za **132 osób** wydatkując na ten cel **47 178 zł**. W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz z informacjami przekazanymi przez Dyrektora Ośrodka, w roku 2011 pomocą okresową objęto **168 osób** na kwotę **140 112 zł**. Głównym powodem przyznawania pomocy było bezrobocie – 140 osób, długotrwała choroba – 23 i niepełnosprawność - 5. Kwoty zasiłków pokrywane były przede wszystkim z dotacji celowej na łączną kwotę 115 316 zł oraz ze środków własnych na kwotę 24 796 zł. Wysokość zasiłków zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację na podstawie, której wydano decyzje :

OPS-ZO/000255/2011;OPS-ZO/000184/2011;OPS-ZO/000250/2011;

OPS-ZO/000001/2012;OPS-ZO/000128/2011;OPS-ZO/000215/2011;OPS-ZO/000012/2012;

OPS-ZO/000189/2011;OPS-ZO/00013/2012; OPS-ZO/000131/2011; OPS-ZO/000005/2012;

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach ponadto znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy oraz zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. Pomoc przyznawano w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka

w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2011 roku objęto ogółem **1 765 osób**, a ogólny koszt programu wyniósł **661 250 zł** (dotacja - 496 236 zł oraz 165 014 zł - środki własne). Pomoc w formie posiłków otrzymało **512 dzieci, młodzieży i dorosłych** z 257 rodzin, na które Ośrodek wydatkował **180 995 zł**. Na zakup żywności przyznano zasiłki celowe dla **566 osób** z 538 rodzin na kwotę **406 326 zł**. W 2012 roku do dnia kontroli pomocą w ramach programu objętych jest 550 osób, w tym 347 dzieci.

Dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie miasta i gminy Jędrzejów.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów dożywianych	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Gimnazjum Nr 1	62	3,50 zł	pełny obiad
2.	Gimnazjum Nr 2	51	3,50 zł	pełny obiad
3.	Szkoła Podstawowa Nr 2 z oddziałem przedszkolnym	92	3,50 zł	pełny obiad
4.	Szkoła Podstawowa Nr 3 z oddziałem przedszkolnym	64	2,50 zł	jedno gorące danie
5.	Szkoła Podstawowa Nr 4 z oddziałem przedszkolnym	28	3,50 zł	pełny obiad
6.	Szkoła Podstawowa Podchojny z oddziałem przedszkolnym	15	3,50 zł	kanapki, herbata
7.	Szkoła Podstawowa Łysaków	10	2,20 zł	jedno gorące danie
8.	Szkoła Podstawowa Skroniów	25	3,50 zł	pełny obiad

	z oddziałem przedszkolnym			
9.	Szkoła Podstawowa Jasionna	10	4,25 zł	catering
10.	Szkoła Podstawowa Piaski z oddziałem przedszkolnym	43	4,25 zł	catering
11.	Szkoła Podstawowa Potok Wielki z oddziałem przedszkolnym	8	3,50 zł	pełny obiad
12.	Szkoła Podstawowa Raków	8	1,30 zł	bułka, kanapka
13.	Szkoła Podstawowa Prząsław z oddziałem przedszkolnym	11	3,50 zł	pełny obiad
14.	Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Węglaniec	4	3,50 zł	pełny obiad
15.	Ośrodek Szkolno- Wychowawczy Jędrzejów	6	3,50 zł	pełny obiad
16.	Ośrodek Szkolno- Wychowawczy Jędrzejów	2	1,00	kanapka
17.	Caritas	23	3,00	pełny obiad
18.	Przedszkole Nr 1	10	3,50 zł	pełny obiad
19.	Przedszkole Nr 2	4	3,50 zł	pełny obiad
20.	Przedszkole Nr 3	11	3,50 zł	pełny obiad

W trzech szkołach na terenie gminy nie jest prowadzone dożywianie, natomiast w trzech innych dożywianie jest prowadzone w postaci kanapki. Z informacji zawartej w tabeli będącej załącznikiem nr 2, do protokołu sporządzonego przez Dyrektora Ośrodka Pomocy

Spółecznej wynika, iż powodem jest brak zaplecza kuchennego i zbyt mała liczba dzieci.

Ponadto Ośrodek opłaca posiłki za 7 uczniów, którzy uczęszczają do innych szkół poza terenem gminy. Koszt gorących posiłków wynosi od 2,20 zł do 4,50 zł. Pomoc w wyżej wymienionej formie udzielana była na wniosek rodziców dziecka oraz członków rodziny.

W roku 2011 Ośrodek Pomocy Społecznej dodatkowo objął 12 osób dorosłych pomocą w ramach programu „Posiłek za pracę”.

Na mocy art. 6 a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2011 roku dyrektorzy szkół zgłosili potrzebę dodatkowego dożywiania 24 dzieci z rodzin nie spełniających kryteriów dochodowych lub innych względów.

W okresie wakacyjnym za dzieci uczestniczące w pólkoloniach organizowanych przez Caritas, Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywał koszty wyżywienia.

Kwota zasiłku celowego na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” została określona w Zarządzeniu Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie Nr 1/2011 z dnia 03.01.2011 oraz Nr1/2012 z dnia 16.01.2012. Świadczenia pieniężne są przyznawane w wysokości 80 zł na osobę. Posiłki opłacane są zgodnie z notami obciążeniowymi. Ponadto w okresie świątecznym rodziny otrzymują pomoc w ramach programu w wysokości uzależnionej od sytuacji w jakiej znajduje się rodzina.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące **zasiłków celowych** w ramach realizacji wieloletniego programu „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”, na podstawie których wydano decyzje o nr:

OPS-PP/0011755/2011; OPS-PP/000302/2012; OPS-PP/000301/2012; OPS-PP/000326/2012; OPS-PP/001755/2012; OPS-PP/000306/2012; OPS-PP/001355/2011; OPS-PP/001873/2011; OPS-PP/000366/2012; OPS-PP/000342/2012; OPS-PP/000792/2011; OPS-PP/001091/2011; OPS-PP001589/2011; OPS-PP/000054/2012; OPS-PP/001215/2011.

oraz pomoc w formie gorącego posiłku:

OPS-PP/000225/2012; OPS-PP/000101/2012; OPS-PP/000198/2012; OPS-PP/001525/2011; OPS-PP/000207/2012 OPS-PP/001414/2011 OPS-PP/001445/2011; OPS-PP/000169/2012; OPS-PP/000210/2012; OPS-PP/000396/2011; OPS-PP/000132/2012; OPS-PP/000084/2012.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad. 3 Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Usługi opiekuńcze w 2011 i w 2012 roku świadczone były przez opiekunki domowe, zatrudnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej Miasta i Gminy Jędrzejów w ramach umowy o pracę.

Z informacji uzyskanych od Dyrektora Ośrodka w 2011 roku usługi opiekuńcze świadczone 65 osobom, natomiast od stycznia 2012 roku do dnia kontroli w/w formą pomocy objęto 50 osób.

Odpłatność za usługi reguluje Uchwała Nr XLVII/401/06 Rady Miejskiej w Jędrzejowie z dnia 27 kwietnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania odpłatności za usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat, jak również tryb ich pobierania przez Ośrodek Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie oraz Uchwała Nr XX/135/07 Rady Miejskiej w Jędrzejowie z dnia 29 listopada 2007 r. wprowadzająca zmiany do wyżej cytowanej Uchwały. Usługi przyznawane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub innej osoby – za zgodą osoby zainteresowanej oraz z urzędu. Formę usług opiekuńczych, ich zakres, okres, miejsce świadczenia, liczbę godzin oraz odpłatność określa Ośrodek w drodze decyzji administracyjnej wydanej na podstawie wywiadu środowiskowego. W uzasadnionych przypadkach na wniosek osoby zainteresowanej lub pracownika socjalnego świadczeniobiorca może być częściowo lub całkowicie zwolniony z ponoszenia odpłatności za usługi, a w szczególności ze względu na:

- więcej, niż jedną osobę w rodzinie chorującą przewlekle,
- konieczność korzystania przez świadczeniobiorcę z co najmniej dwóch rodzajów usług,
- udokumentowane wydatki na leki i leczenie stanowiące ponad 40 % dochodów netto osoby korzystającej z usług,
- zdarzenie losowe, powodujące znaczne pogorszenie sytuacji materialnej.

W trakcie kontroli sprawdzono losowo wybrane akta o następujących numerach decyzji:

OPS-UO/000049/2010;OPS-UO/000033/2011;OPS-UO/000080/2010;

OPS-UO/000013/2011;OPS-UO/000086/2010;OPS-UO/000020/2011;

OPS-UO/000047/2010;OPS-UO/000026/2011;OPS-UO/000015/2010;OPS-UO/000012/2011

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. W myśl art. 50 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na szczególne potrzeby osób korzystających z usług, reguluje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 roku Nr 189,poz. 1598) ze zmianami z dnia 6 lipca 2006 roku

Pomoc w formie usług specjalistycznych przyznawana jest analogicznie, jak każda inna forma pomocy. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego wydawana jest decyzja administracyjna, w której określana jest liczba godzin miesięcznie i zakres realizowanych usług specjalistycznych, zgodnie z w/w rozporządzeniem.

Sekcja specjalistycznych usług w Ośrodku Pomocy Społecznej składa się z:

- pielęgniarek(3 etaty),
- terapeuty (3/4 etatu),
- lekarza psychiatry (umowa zlecenie),
- psycholog (umowa zlecenie),
- pracownik socjalny (1/2 etatu),
- kierownik Sekcji (1 etat).

Pracownicy powyżej wymienieni to pracownicy merytoryczni, którzy stanowią Zespół Konsultacyjny. Realizacja usług specjalistycznych odbywa się w oparciu o Indywidualne Plany Pomocy opracowywane przez Zespół i są zatwierdzane przez Kierownika Sekcji.

W roku 2011 Ośrodek objął wyżej wymienioną formą pomocy 59 osób. W roku bieżącym również 59 osób. Na dzień kontroli w dwóch środowiskach są rozpoznawane potrzeby świadczenia w/w usług.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi wykonuje 8 osób. Wszyscy pracownicy świadczący specjalistyczne usługi opiekuńcze posiadają odpowiednie kwalifikacje.

W trakcie kontroli sprawdzono losowo wybrane akta o następujących numerach decyzji:

OPS-SUO/00041/2012;	OPS-SUO/000017/2012;	OPS-SUO/00009/2011;
OPS-SUO/000050/2012;	OPS-SUO/000001/2011;	OPS-SUO/000043/2012;
OPS-SUO/000056/2012;	OPS-SUO/000050/2012;	OPS-SUO/000068/2011;
OPS-SUO/000029/2012		

W aktach znajdują się wymagane dokumenty tj. aktualny wywiad środowiskowy, zaświadczenie z Poradni Zdrowia Psychicznego o konieczności usług lub karta wypisu ze szpitala, orzeczenie o niepełnosprawności oraz zaświadczenia o wysokości dochodów lub odcinki rent i emerytur.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. W 2011 roku Ośrodek skierował 9 osób do Domów Pomocy Społecznej. Z tego tytułu gmina częściowo partycypowała w kosztach utrzymania tych osób i wydatkowała na ten cel **624 985 zł**.

Łącznie w Domach Pomocy Społecznej przebywa 33 mieszkańców Miasta i Gminy Jędrzejów skierowanych przez Ośrodek.

Ad 4 . Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w kontrolowanej jednostce podejmowana jest podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracownika socjalnego z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie Ośrodka. Pracownicy socjalni aktywizują

i mobilizują klientów do podejmowania działań mających na celu poprawę ich trudnej sytuacji zdrowotnej, zawodowej, społecznej, udzielają klientom informacji, wskazówek, pomocy w celu przywrócenia im zdolności do samodzielnego rozwiązywania problemów. Jednym z przykładów aktywizacji jest program posiłek za pracę, w którym uczestniczą osoby nieaktywne zawodowo, a w ramach wymienionego programu pracują 40 godzin miesięcznie, otrzymując w zamian dwudaniowy obiad. Program finansowany jest przez Ośrodek oraz Zakład pracy, w którym pracują uczestnicy programu „Posiłek za pracę”. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce pracę socjalną wykonują często w formie działań interwencyjnych w środowiskach, w których występuje przemoc domowa wobec członków rodziny, problemy opiekuńczo-wychowawcze czy uzależnienia.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich klientów kontrolowana jednostka współpracuje m. in.: z Urzędem Miasta i Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, placówkami zdrowia, placówkami oświatowymi, sądem, kuratorami, Policją, kościołem, organizacjami pozarządowymi.

W roku 2011 w Ośrodku Pomocy Społecznej Miasta i Gminy Jędrzejów pracownicy socjalni zawarli 105 kontraktów socjalnych, z czego 37 zawarto w ramach projektu „Większe umiejętności, lepsze jutro”, realizowanego w ramach PO KL, natomiast 68, czyli około 65 % poza projektem systemowym, co jest bardzo dobrym wynikiem. W 2012 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej pracownicy zawarli 26 kontraktów, z czego 5 stanowi kontynuację z roku 2011.

Kontrakty realizowane w kontrolowanej jednostce dotyczyły m. in.: zakupu opału, zarejestrowania się klienta w Powiatowym Urzędzie Pracy i tym samym zapewnienia sobie większej szansy na znalezienie zatrudnienia oraz dostępu do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych, posprzątania, drobnych remontów mieszkania, utrzymywania kontaktu ze szkołą, do której uczęszcza dziecko, dokonania wizyty u specjalistów, wystąpienia do sądu o przyznanie alimentów, złożenia wniosku o przyznanie zasiłków rodzinnych czy dodatku mieszkaniowego, uczestnictwa w programie Posiłek za pracę, a także objęcia terapią dla ofiar przemocy czy dla sprawców przemocy w rodzinie.

Kontrakty zawarte zostały w sposób prawidłowy, rzetelny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Rok 2011 był czwartym z kolei, w którym kontrolowany Ośrodek realizował projekt systemowy współfinansowany ze środków Unii Europejskiej pn. „Większe umiejętności, lepsze jutro”. Głównym celem wymienionego przedsięwzięcia było przeciwdziałanie

wykluczeniu społecznemu wśród długotrwale bezrobotnych i biernych zawodowo klientów pomocy społecznej z terenu gminy Jędrzejów. W ramach tego projektu zawarto o czym wspomniano powyżej 37 kontraktów socjalnych. W trakcie trwania projektu podejmowano działania takie jak: szkolenia zawodowe, kompetencyjne, negocjacje, moduły zajęć: warsztaty, wyjazdy studyjne, spotkania indywidualne. W ramach tego projektu zatrudniono w OPS dwóch pracowników socjalnych.

Zarządzeniem Nr 38/2012 z dnia 14 lutego 2012 roku Burmistrz Miasta i Gminy Jędrzejów w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, upoważnił Dyrektora OPS do ustanawiania rodziny wspierającej, zawierania i rozwiązywania umów z rodzinami wspierającymi oraz do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych. Na dzień kontroli w kontrolowanej jednostce nie było zatrudnionych asystentów rodziny.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego i celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur oraz zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. Na uwagę zasługuje staranność sporządzania aktualizacji wywiadów środowiskowych, w których szczegółowo opisana jest sytuacja rodzinna i materialna osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

W trzech szkołach na terenie gminy nie jest prowadzone dożywianie, natomiast w trzech innych dożywianie jest prowadzone w postaci kanapki.

W podstawie prawnej Uchwały Nr XLIII/322/09 Rady Miejskiej w Jędrzejowie z dnia 29 kwietnia 2009 r. w sprawie uchwalenia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie widnieje nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej (Dz.U z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z póź. zm) oraz zapis uchylonej ustawy o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z póź zm.), a w § 7 Regulaminu organizacyjnego widnieje zapis zawierający nieobowiązujące już rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz1319 z póź. zm).

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 rok o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.). Pracownicy socjalni posiadają legitymacje wydane według wzoru określonego

rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 27, poz. 138).

Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W kontrolowanym Ośrodku kontrakt socjalny jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracowników socjalnych i Dyrektora kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z dyrektorem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Dyrektor jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Dyrektor jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół sporządzono i podpisano 12 marca 2012 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

Grażyna Chabior – Dyrektor OPS